

Motion till riksdagen

1989/90:Ub271

av Gullan Lindblad (m)

Optikerutbildning i högskolan

Högskoleutbildning länge diskuterad

Optikerkaren är i dag den enda yrkesgrupp inom hälso- och sjukvården med egen legitimation som saknar högskoleutbildning, och ett överförande av denna utbildning till högskolan har nu diskuterats de senaste 20 åren.

Ogonvårdsutredningen föreslog redan 1969 en postgymnasial optikerutbildning.

En av UHÄ tillsatt arbetsgrupp föreslog 1979 en överföring av den s.k. legitimationskursen till högskolan. Förslaget fanns med i UHÄ:s anslagsframställan 1982. Förslaget avvisades bl.a. med motiveringen att den tvååriga grundutbildningen till optiker inte gav allmän behörighet.

Socialstyrelsen föreslog UHÄ 1981–1982 att en speciell utbildningslinje inom kontaktlinsområdet och synsvagsoptik skulle inrättas inom högskolan i avvaktan på en allmän utbildningslinje.

Skolöverstyrelsen fastställde 1985 nya läroplaner för optikerutbildningen med särskilda behörighetskrav för intagningen innebärande allmän högskolebehörighet. Utbildningen blev därigenom en s.k. pabyggnadsutbildning.

Departementsutredningen Gymnasieskolans lilla ram – en översyn av studieorganisationen har nu föreslagit att optikerutbildningen bör överföras till högskolan.

Leg. optikers verksamhetsområde

Leg. optiker lyder under hälso- och sjukvårdslagen och står under socialstyrelsens tillsyn.

Optikerverksamheten och ansvarsområdet för leg. optiker har successivt ökat. Optikerkaren utför nu drygt 85 procent av samtliga ordinationer av synhjälpmedel i landet.

Ansvaret för att rätt kunna remittera personer med misstänkt ogonsjukdom till ogonklinik har vidgats samtidigt som kravet på gedigna kunskaper inom syntysiologi har ökat.

Den tekniska utvecklingen är mycket expansiv inom området, inte minst inom kontaktlinsområdet.

Vid landstingens syncentraler tjänstgör optiker på synnerligen kvalificerade betäckningar men specialistutbildning för denna kategori saknas.

Den av samhället anordnade utbildningen för optiker inom gymnasieskolans ram har inte helt följt med i den mycket snabba utvecklingen, och optikerutbildningen passar inte in i den av ÖGY-utredningen föreslagna yrkesutbildningsstrukturen.

Mot. 1989/90
Ub271

Högskoleutbildning nödvändig

En högskoleutbildning med dess vetenskapliga inriktning skulle mycket väl passa in i ämnesområdet. Dessutom skulle forsknings- och utvecklingsarbete kunna initieras. Forskning är idag praktiskt taget obefintlig inom landet.

Enligt förslaget skall en självständig allmän utbildningslinje etableras inom högskolan. De utbildningar som idag ges i gymnasieskolan och IF● skulle med nödvändiga uppdateringar och tillägg kunna sammanföras till en allmän utbildningslinje omfattande minimum 120 poäng. Kontaktlins- och synsvagsområdet skulle kunna tillgodoses med speciella efterutbildningar.

Var kan utbildningen lokaliseras?

Sveriges optikers riksförbund har tagit vissa kontakter för att efterhöra intresset av ett eventuellt genomförande av utbildningen.

Det har därvid framkommit att Karolinska institutet visat stort intresse för att inrätta en optikerlinje. KI deltar sedan flera år tillbaka med undervisning av optiker inom medicinska ämnen vid fortbildningsverksamheten vid Institutet för optometri.

Kungliga Tekniska Högskolan, KTH, är mycket intresserad av ett undervisningssamarbete.

Institutionen för pedagogik och psykologi vid Linköpings universitet ger sedan några år tillbaka fortbildning för optiker inom psykologi och beteendevetenskaplig forskningsmetodik. Med universitetets tvärvetenskapliga forskningsarbete finns förutsättningar för att organisera grundutbildningar inom vårdområdet, t.ex. optikerutbildningen.

Internationellt

Inom den engelskspråkiga världen förekommer sedan länge en högskoleutbildning inom området (optometry). Forskning är i dessa länder en integrerad del av respektive högskolas verksamhet.

Inom den gemensamma marknaden, EG, finns klart uttalade önskemål om en harmonisering av optikerutbildningen för att passa in i EG:s strävan för en gemensam arbetsmarknad för personer med minimum tre års högskolestudier. Storbritannien och Irland har sedan länge högskoleutbildning. Spanien, Portugal, Västtyskland och Holland är exempel på länder som nu är på väg att anpassa sig. I Norge finns sedan några år en treårig optikerutbildning på distriktshögskolenivå.

Optikerorganisationernas internationella samarbetsorgan, International ●ptometric and Optical League, har utarbetade utbildningsplaner som kan ligga till grund för ett kommande svenskt läroplansarbete.

Hemställan

Mot. 1989/90

Ub271

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att optikerutbildningen bör överföras till högskolan i enlighet med vad i motionen anförts.

Stockholm den 24 januari 1990

Gullan Lindblad (m)